

KYSTVERKET

Hovedkontoret

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.:
2016/5145-6

Arkiv nr.:

Saksbehandler:
Kjersti Tusvik

Dato:
14.10.2016

Høring - spørsmål om tiltredelse til vrakfjerningskonvensjonen og gjennomføring i norsk rett

Kystverket viser til høringsnotat juli 2016 om norsk tiltredelse til vrakfjerningskonvensjonen og gjennomføring av konvensjonen i norsk rett. På grunn av en inkurie i forbindelse med elektronisk formidling av høringen ble Kystverket kjent med høringen først 21. september. På bakgrunn av dette er Kystverket gitt utsatt frist til å innkomme med merknader til 14. oktober. På grunn av den korte tiden som har stått til rådighet vil Kystverket først og fremst gi noen generelle kommentarer til høringen. Ved behov kan vi komme tilbake til enkelte spørsmål dersom det er ønskelig med en nærmere vurdering.

Kystverket er positivt til norsk tiltredelse til vrakfjerningskonvensjonen.

Kystverket har merket seg beskrivelsen av forholdet mellom vrakfjerningskonvensjonen og inngrepskonvensjonen i punkt 3.1. Slik Kystverket forstår beskrivelsen i høringsnotatet, vil vrakfjerningskonvensjonens bestemmelse om virkeområde innebære at konvensjonens bestemmelser ikke kommer til anvendelse ved hendelser som medfører fare for alvorlig forurensning og som derved faller inn under inngrepskonvensjonens virkeområde. Inngrepskonvensjonen gir som kjent kun bestemmelser om kyststatens adgang til å gripe inn overfor fremmede skip i visse tilfeller, og gir ikke bestemmelser om kostnadsrefusjon. Vrakfjerningskonvensjonen gir bestemmelser om vrakfjerningsansvar, kostnadsansvar, forsikringsplikt og direktekrav. Disse bestemmelsene regulerer forhold som ikke dekkes av bestemmelsene i inngrepskonvensjonen. Det bør etter Kystverkets syn avklares hvorvidt det er adgang til å benytte vrakfjerningskonvensjonens bestemmelser om kostnadsrefusjon, forsikring og direktekrav også for krav etter inngrep ved hendelser som medfører fare for alvorlig forurensning og som faller inn under inngrepskonvensjonen når inngrepet dekkes vrakfjerningskonvensjonens materielle virkeområde for øvrig.

Kystverket bemerker at forurensningslovens virkeområde omfatter forurensningskilder som befinner seg i eller forurensning som truer med å inntreffe i Norges økonomiske sone dersom forurensningskilden er norsk fartøy eller innretning, jf. forurensningsloven § 3 andre ledd nr. 3.

Kystverket er positivt til at vrakfjerningskonvensjonen gis anvendelse i norsk territorium og sjøterritorium ved at muligheten til å velge en såkalt «opt in»-løsning. Dette sikrer at man kan benytte konvensjonens bestemmelser om forsikringsplikt og direktekrav også ved hendelser i norsk indre farvann og territorialfarvann. Dette vil ha betydning for mulighetene

Beredskapsavdeling

Sentral postadresse:	Kystverket Postboks 1502 6025 ÅLESUND	Telefon:	+47 07847	Internett:	www.kystverket.no
				E-post:	post@kystverket.no
For besøksadresse se	www.kystverket.no	Bankgiro:	7694 05 06766	Org.nr.:	NO 874 783 242

Brev, sakskorrespondanse og e-post bes adressert til Kystverket, ikke til avdeling eller enkeltperson

for å få refundert det offentlige kostnader for tiltak som iverksettes på vegne av eier og som faller inn under konvensjonen slik som merking og vrakfjerning.

Kystverket er enig i tolkningen av konvensjonsområdet som angis i høringsbrevet når det gjelder område som ligger utenfor og grenser til sjøterritoriet og som vedkommende stat har fastslått i samsvar med folkeretten, og som strekker seg høyst 200 nautiske mil fra grunnlinjene som sjøterritoriets bredde er målt fra, jf. konvensjonen artikkel 1 nr. 1. Kystverket deler oppfatningen at konvensjonsteksten må forstås slik at kyststaten aktivt må ha opprettet en sone for at denne sonen skal omfattes av konvensjonsområdet. Dette støttes som det angis i høringsnotatet av ordlyden, forhandlingshistorikken knyttet til vrakfjerningskonvensjonen og tolkning og gjennomføring av tilsvarende bestemmelser i øvrige IMO-ansvarskonvensjoner, som vrakfjerningskonvensjonens definisjon av konvensjonsområde er basert på. Kystverket er derved enig i at konvensjonsområdet må anses omfatte fiskevernsonen ved Svalbard og fiskerisonen ved Jan Mayen, men ikke farvannene rundt bilandene. Kystverket merker seg at det ikke legges opp til å opprette ytterligere soner ved gjennomføringen av vrakfjerningskonvensjonen i norsk rett, og at spørsmålet om ytterligere soner bør vurderes i en større sammenheng enn det gjennomføringen av konvensjonen gir grunnlag for. Kystverket har ingen merknader til dette.

Kystverket merker seg at det legges opp til å fastsette en kongelig resolusjon om utvidelse av det geografiske virkeområdet for de aktuelle bestemmelser i forurensningsloven slik at forurensningsloven omfatter territorialfarvannet rundt Jan Mayen. Kystverket bemerker at det i forbindelse med dette er naturlig å ta stilling til hvorvidt utvidelsen av virkeområdet skal gjelde kun for skipsvrak eller også omfatte andre forhold som faller inn under de aktuelle bestemmelsene i forurensningsloven, for eksempel forurensning, akutt forurensning eller fare for akutt forurensning og forsøpling generelt, som reguleres i §§ 7, 28, 37 og 74. Det bør også vurderes hvorvidt utvidelsen bør omfatte øvrige relevante bestemmelser som har sammenheng med håndhevelsen av de nevnte bestemmelsene, herunder §§ 39, 49, 50, 51, 75 og 76. Dette er bestemmelser som er forvaltes av Kystverket når det gjelder akutt forurensning og skipsvrak, og som er vesentlige for Kystverkets forvaltning og oppfølging av den ansvarliges forpliktelser samt ved iverksettelse av tiltak på vegne av den ansvarlige når det gjelder akutt forurensning og skipsvrak som omfattes av forurensningslovens virkeområde slik det er angitt i dag. Forholdet til forurensningsloven kapittel 8 bør også vurderes nærmere. Kystverket kan om ønskelig komme tilbake med en nærmere vurdering av hensiktsmessig avgrensning av utvidelsen av virkeområdet til forurensningsloven.

Kystverket merker seg at det åpnes for at det kan være behov for enkelte tilpasninger av praksis og eventuelle instruksjoner vedrørende Kystverkets håndtering av vrak på bakgrunn av de krav som pålegges statene i henhold til vrakfjerningskonvensjonen når det gjelder lokalisering, merking og tilrettelegging for fjerning av vrak. Kystverket legger til grunn at spørsmålet om eventuell praksisendring tas opp separat dersom dette anses nødvendig.

Kystverket støtter forslaget om at det gis bestemmelser om norske domstolers kompetanse og anerkjennelse og fullbyrdelse av utenlandske dommer i forbindelse med gjennomføringen av vrakfjerningskonvensjonen.

Kystverket støtter også forslaget om at konvensjonens term «operator of the ship» oversettes med «driftsansvarlig» og «operated by» med «driftes av».

Kystverket merker seg vurderingen i høringsnotatet om at implementering av vrakfjerningskonvensjonen vil bedre mulighetene for det offentlige til å få dekket kostnader i forbindelse med fjerning av vrak. Kystverket er enig i at implementeringen av konvensjonen generelt sett vil bidra til å øke mulighetene for kostnadsrefusjon for det offentlige. På bakgrunn av at de fleste fartøy i dag har ansvarsforsikring som dekker vrakfjerningsansvar

vil den direkte betydningen av konvensjonen for hendelser i territorialfarvannet og indre farvann først og fremst være knyttet til adgangen til direktekrav overfor forsikringsselskapet når det gjelder utenlandske fartøy. Vrakfjerningsansvaret er undergitt bestemmelsene om ansvarsbegrensning i sjøloven kapittel 9, og dette vil også gjelde for vrakfjerning som faller inn under vrakfjerningskonvensjonens virkeområde. Selv om ansvaret faller inn under de høyere nasjonale grensene i sjøloven § 175a, jf. § 172a, er Kystverket erfaring fra praksis at vrakfjerningskostnadene i praksis kan overstige begrensingsbeløpet, slik at full kostnadsrefusjon likevel ikke oppnås. Dette gjelder særlig hvis det er nødvendig å iverksette omfattende tiltak mot forurensning fra fartøyet og deretter iverksette vrakfjerning. Den praktiske konsekvensen av bestemmelsene kan derfor likevel være begrenset.

Mulighetene for å begrense kostnadsansvaret kan også etter det Kystverket erfarer medføre at den ansvarlige blir tilbakeholden med å iverksette egne tiltak når det er sannsynlig at de samlede kostnadene, både den ansvarliges egne kostnader, det offentliges kostnader og andre skadelidtes kostnader, kommer til å overstige ansvarsbegrensingsbeløpet. Dette er en uheldig konsekvens som svekker gjennomføringen av bestemmelsene om den ansvarliges handleplikt, for eksempel når det gjelder vrakfjerning.

Når det gjelder økonomiske og administrative konsekvenser av tiltredelse av konvensjonen, der denne gir kyststaten forpliktelser når det gjelder oppfølging av vrak, herunder lokalisering, merking og tilrettelegging for fjerning, er forholdet til Kystverkets forvaltningsansvar og eventuelle økonomiske eller administrative konsekvenser av dette ikke nærmere omtalt i høringsnotatet. Dette gjelder også eventuell utvidelse av virkeområdet til forurensningslovens bestemmelser til territorialfarvannet rundt Jan Mayen, jf. omtalen av dette ovenfor. Implementering av vrakfjerningskonvensjonen ved utvidelse av virkeområdet for bestemmelser som håndheves av Kystverket samt eventuelt utvidet ansvarsområde og endring av praksis for operativ oppfølging av vrak kan få økonomiske og administrative konsekvenser for Kystverket. Med den begrensede tid Kystverket har hatt til rådighet for å gjennomgå høringsnotatet har vi imidlertid ikke kunnet vurdere dette nærmere på nåværende tidspunkt. Kystverket vil komme tilbake til dette spørsmålet separat så snart som mulig.

Med hilsen

Kirsti Slotsvik
kystdirektør

Johan Marius Ly
beredskapsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

